2013 áprilisi kedvencünk: a Tequila-fogasponty

Az "Év díszhala" szavazáson utolsó előtti, azaz 4. helyen végzett jelöltünk ez a különleges vad-elevenszülő, amit a Hónap hala rovatunkban is bemutatunk szokás szerűen. Remélem, ez a pompás kis hal sokak tetszését elnyeri majd!

Zoogoneticus tequila

A tequila szó hallatán sokan a mexikói „tüzes vízre” gondolnak, pedig ez a szó a magashegyi fogaspontyféléket ismerő akvaristáknak egészen mást jelent.

Zoogoneticus tequila

A Tequila-fogasponty Mexikóban volt honos, itt a Río Ameca és a Río Teuchitlán folyók vidékén terjedt el, egyik legfőbb (később egyetlen) lelőhelye egy sekély, nyitott tó a Teuchtitlán folyó egy szakaszán.A tó állattartók állataitól fenyegetett, viszont búvóhelynek alkalmas növényzetben gazdag. Elnevezésének eredete egy Tequila nevű vulkánra vezethető vissza, ami lelőhelyétől északra található.

Alkatukat tekintve a hímek tömzsibbek, a nőstények valamivel hosszúkásabbak, de ez a kifejlett kori méretükben is megmutatkozik, hiszen a nőstények úgy egy centiméterrel hosszabbak a hímeknél, utóbbiak kb. 4, míg a nőstények max. 5 centiméteresre nőnek meg.

Zoogoneticus tequila

Nem hivalkodó színezetű hal, viszont a hímek eléggé mutatósak. A hímek sötétszürke színezetűek. Farkúszójának külső szegélye izzó narancsszínű, karimaként díszíti azt. A nőstény világosszürke színű, farktövén pár sötétszürkés-feketés folt található. A nőstényeken általában jól látszik a terhességi folt, valamint minél közelebb jár a szüléshez, annál világosabb a hasa, de ez alapesetben is halványabb színezetű, mint teste. A szülés közeledtével hasa kocka alakú lesz. A kicsik színezetben születés után szürkések, majd eleinte a nőstény színezetét veszik fel, később a hímek a fark alatti úszójukról és színükről megkülönböztethetőek.

Nincs nagy helyigénye, egyfajos módon gondozva egy kb. 50-60 literes medencével is megelégszik egy-

két pár. A hímek kissé agresszívek lehetnek egymással, de a nőstények között is kialakulhat egyfajta hierarchia. Egyfajos módon célszerű tartani.

Zoogoneticus tequila

Legjobb számára, ha fűtetlen módon 18-23 C között tartjuk, de mivel természetes élőhelyén sem marad mindig ennyire alacsony a hőmérséklet, időszakos 24-26 C-ra történő hőmérséklet-emelkedés sem árt neki túlzottan (ezek a periódusok lehetőleg rövid ideig tartsanak). Meleg vízben gyorsabban ivarérettek lesznek, de életük rövidül, betegségekre is fogékonyabbak lesznek.

A pH érték semleges körüli értéken megfelel, a víz inkább közepesen kemény legyen, lágy vízben nem tartható! A szűrés feladatainak ellátására egy kisebb medencében egy légpumpával meghajtott szivacsszűrő is elegendő. Heti-kétheti részleges vízcserét igényle! Viszont túl kényes halnak sem nevezném, mivel a hazai vezetékes ivóvíz nagyjából az igényeinek megfelelő minőségű, és jól érzi magát benne. Betegségekre nem érzékeny, és a gyógyszeres kezeléseket is jól tűri, konyhasót adhatunk vizéhez.

Elfogadja a száraz műeleségeket is, de igényli a fagyasztott és élő tápanyagokat egyaránt. Kevés növényi táplálékot igényel csak, viszont lehetőleg sok fagyasztott/élő tápot kapjon, mint pl.: vörös szúnyoglárva, tubifex, artémia. Ezeket nagyon kedveli. Elhízásra hajlamos.

Sajnos csak kevés ivadékot hoz világra, ez átlagosan 8-14 között alakul. A tenyésztésre szánt párt/háremet/csapatot külön medencében helyezzük el. Hagyjunk bent sok növényt, ami búvóhelyet jelent nekik, sőt, a kis halaknak is. Kb. kéthavonta szül a nőstény. Ha szülő-ketrecezünk, rakjunk bele kevés kis hínárt vagy jávai mohát. A kicsiket később még külön medencébe is vehetjük. Egyes tapasztalatok szerint utódait nem bántja, viszont nálam rendszeresen elfogyasztják őket a nőstények, így mindenképp a szülőketreces megoldást javaslom. A nőstény első egy-két szülésénél nagyfokú lehet a halandósága az utódoknak.

Zoogoneticus tequila

Azt kell mondjam, sajnos nagyon nagy szükség van arra, hogy minél többen megismerjék, és tenyésszék a *Zoogoneticus tequilát*, mivel a faj kihalt a természetből! 2009 környékén még kb. 50 vadon élő példányáról tudtunk a Teuchitlan egy melléktavában, nem sokkal utánna azonban végleg eltűntek. Több nemzetközi tenyészprogram is dolgozik a megmentésén (pl. Fish ARK Mexico, Goodeid Working Group), idehaza a KLG Goodeid Projekt koordinálja a magashegyi fogaspontyok védelmét, melynek a Mosonmagyaróvári Kossuth Lajos Gimnázium ad helyet. Sajnos elég kevesen tenyésztik e lenyűgöző szépségű és különleges viselkedésű fogaspontyot...

Zoogoneticus tequila - Tequila fogasponty adatlap:

ELSŐ LEÍRÓJA:	Webb,
CSALÁD:	Goodeidae
MÉRET:	4-5 szánt
°C:	18-24
°pH	7
°Nk:	10-25
HELYIGÉNY:	50 liter
VISELKEDÉS:	viszonylag békés, de csipkelődős
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
HOL TARTÓZKODIK?:	alsó-középső
ÉLETTARTAM:	3,5-5 év
TERMÉSZETV. BES.:	Kihalt

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE :

Tequila fogasponty - Zoogoneticus tequila elterjedési területe (distribution map)

Mexikó, Río Teuchitlán egy melléktava. Mára kihalt.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Tipikus Goodeidae formájú hal. Bár elevenszülő, a hím nem gonopódiummal rendelkezik, neki is legyező alakú a fark alatti úszója, csupán egy

"kinövés" van még rajta. Ez az andropódium.

A nőstények nagyobbak a hímeknél, de nem túl sokkal, alapvetően sem egy nagy termetű hal.

A hím hamvaskékek alapszínű, farkúszója aranyszínben izzó karimával díszeleg.

A nőstények szürkés színűek, sötétebb foltokkal.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Egyfajos medencében érdemes tartani, dús növényzettel, és úgy nagyobb esély lesz eredményes tenyésztésére is. Társítani nem célszerű veszélyeztetettsége miatt sem, hogy ne essék kár bennük, de a kisebb és fátyolos halakkal szemben csipkelődősen viselkedhet. A szűrésre nem igényes igazán, egy 40-50 literes medencében szivacsszűrő is megfelel. 1 hímet mondjuk 2 nősténnyel tartsunk.

A hőmérsékletre nem igényes, alapvetően hűvösvízi faj, de 26 C körüli hőmérsékleten hamarabb ivarérett lesz, bár élettartama is rövidülhet.

Etetése nem problémás, mivel a száraz tápokat is elfogyasztja, viszont előnyben részesíti a vörös szúnyoglárvát élve és fagyasztva is! Sokat képes megenni belőle, vigyázzunk, nehogy elzsírosodjon. Élő tubifexet is kaphat természetesen! Kevés növényi táplálékot igényel csak, nagyobb hangsúlyt az élő és fagyasztott, de változatos táplálásra helyezzük a hangsúlyt.

Tenyésztése:

Elevenszülő hal, 1 és 2,5 hónap között változik a szülések közötti időtartam. Kevés ivadékot szül, 4-7 ivadékkal indul, kifejlett korban sem szül igazán többet 20-25 kishalnál. A nőstény hasa kocka alakúra kerekedik ki, majd világra hozza kicsinyeit. A Goodeidae-k általában nagytermetű kicsiket szülnek, az Amecák pl. kisebb bolti neonhal méretű kishalakat is világra hozhatna, méghozzá színes példányokat! Ezzel szemben a tequila fogaspontytól alig guppi-ivadék méretű kicsiket várhatunk.

Kétféle módszer létezik a kishalak "megmentésére":

1, szülőketrecbe helyezzük a nőstényt, hogy oda szüljön. Első szülés, illetve koraszülés hatására kevesebb, kisebb, gyengébb utódok jönnek világra, melyek 90-95%-ban el is pusztulhatnak. Stresszcsökkentés céljából szokásos a szülőketrecbe növényeket is helyezni.

2, dúsan benövényesítjük a tartómedencét, és a szülőhalakkal együtt nevelünk. Ha sok a növény, megmaradhatnak a kishalak, és az eladandó példányokat kell csak kiszednünk! Ha úgy gondoljuk, a kicsiket külön is vehetjük egy nevelő medencébe ezek után.

Sajnos ezek után egy rossz hírt kell közölnöm halunkkal kapcsolatban. Az IUCN Red List felmérései és hivatalos adatai szerint a faj kritikusan veszélyeztetett, tehát a kihaláshoz áll közel! A felmérés 2009-ben történt, szakértők azóta megállapították, hogy az egyik legdekoratívabb Goodeidae-faj azóta kihalt a vadonból.

Az adatok szerint világállománya 2009-ben is alig 500 egyed volt, míg a természetben vadon élő kifejlett példányok számát 50 alattira becsülik. Ez sajnos kritikus, válságos állapot, amin csak mi, akvaristák tudunk segíteni!

Minél többen fogjuk tenyésztésben az amúgy is nehézkesen szaporodó (kevés ivadék, stb...) halat, annál nagyobb eséllyel éli túl az ember hatását természetes lelőhelyén!

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: -.

Eng: Tequila splitfin.

Egyéb köznevei: Tequila-goodeide, Tequila-Kärpfling, Picote tequila.

KATEGÓRIÁK:

2013, Akvarista Lexikon, A hónap díszhala

KULCSSZAVAK:

mark24, Tequila fogasponty, Zoogoneticus tequila, társíthatóság, 2013_április_díszhala, tenyésztés, tartás, akvarisztika
Beküldte: mark24
Katalógusba került: 2013-03-31 10:23:00
Legutolsó frissítés: 2022-01-18 14:56:38
Katalógus ID: 6751
Oldal linkje:
https://akvaristalexikon.hu/akvarista-lexikon/a-honap-diszhala/2013-aprilisi-kedvencunk-a-tequila-fogasponty.html

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva